ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 75.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 27-го Сентября. — 1846 — Wilno PIĄTEK, 27-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 21-го Сентября.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Главнокомандующаго Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, Генералъ-Адъютанта Князя Воронцова.

Князь Михаилъ Семеновичъ! Довѣріе Мое къ вамъ, оправдываемое неутомимымъ усердіемъ вашимъ въ служеніи Престолу и Отечеству, побудило Меня облечь васъ властію Главнокомандующаго Арміею, съ предоставленіемъ вамъ, 31 Января 1845 года, права: на полѣ сраженія, за военные блистательные подвиги, производить въ офицерскіе чины до Капитана Арміи включительно, или до соотвѣтствующаго оному чина и награждать орденами: Св. Великомученика и Побѣдоносца Георгія 4-й степени, Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра 4-й степени съ бантомъ, Св. Анны: 2-й степени, 3-й степени съ бантомъ и 4-й степени съ надписью за храбрость, Св. Станислава: 2-й и 3-й степеней, золотыми шпагами, полусаблями и саблями за храбрость.

Пріемля во вниманіе, что по образу войны на Кавказѣ, гдѣ не всегда представляется Главнокомандующему возможность лично предводительствовать ввѣренными ему войсками, могутъ встрѣтиться случаи, въ которыхъ, въ небытность вашу на полѣ сраженія, хотя и вблизи отъ военныхъ дѣйствій, вы признаете, что безотлагательная награда какого либо блистательнаго, отдѣльно совершившагося подвига была бы полезнымъ средствомъ поощренія и возбудила бы вящше соревнованіе въ войскѣ, являющемъ столь многіе примѣры самоотверженія и неустрашимости, Я предоставляю вамъ, — *исключительно для сихъ рѣдкихъ случаевъ*, въ небытность вашу на полѣ сраженія, опредѣлять вышеисчисленныя награды, кромѣ военнаго ордена Св. Георгія 4-й степени, по представленіямъ частныхъ, отдѣльно дѣйствующихъ — Начальниковъ, на слѣдующемъ основаніи:

1) Прежнія правила для награды военнымъ орденомъ Св. Георгія 4-й степени остаются неизмѣнно въ своей силѣ.

2) Общія представленія ваши объ отличившихся должны восходить ко Мнѣ, установленнымъ порядкомъ.

3) Власть сія, предоставляемая Мною лично вамъ и возлагаемая на вашу непосредственную от-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 21-go Września.

Najwyższy Reskrypt,

do Głównodowodzącego Oddzielnym Kaukazkim Korpusem, Jeneral-Adjutanta Xięcia Woroncowa.

Xiążę Michale, synu Szymona! Ufność moja ku wam, pozyskana niezmordowaną gorliwością waszą w służeniu Tronowi i Ojczyźnie, spowodowała Mię do nadania wam władzy Głównodowodzącego Armią, z udzieleniem wam 31 Stycznia 1813 roku prawa awansowania na polu bitwy, za świetne czyny oręża, do rang oficerskich, do kapitańskiéj włącznie, lub do odpowiedniego téj randze stopnia, tudzież nadawania Orderów: Św. Męczennika i Zwycięzcy Jerzego 4 klassy, Św. Apostołom Równego Wielkiego Xięcia Włodzimierza 4 klassy z kokardą, Św. Anny 2 klassy z kokardą i 4 klassy z napisem „za waleczność“, Św. Stanisława 2 i 3 klassy, tudzież złotych szpad, półszabel i szabel za waleczność.

Mając wzgląd, że w sposobie prowadzenia wojny na Kaukazie, gdzie nie zawsze zdarza się Głównodowodzącemu możność osobiście przewodzić powierzonym mu wojskom, mogą zachodzić wypadki, w których, pod nieobecność waszą na placu boju, acz w bliskości od działań wojennych, uznacie, że niezwłóczne wynagrodzenie jakiegobądź swietnego, oddzielnie dokonanego czynu, byłoby korzystnym środkiem zachęty i pobudziłoby do większego jeszcze spółzawodnictwa w wojsku, dającém już tyle dowodów męztwa i nienstraszoności, dozwalam wam, *wyłącznie w tych rzadkich przypadkach*, pod nieobecność waszę na polu bitwy, udzielać wymienione wyżéj nagrody, prócz Orderu Św. Jerzego 4-éj klassy, na przedstawienia częściowych, oddzielnie działających dowodców, na zasadach następnych:

1) Dotychczasowe prawidła o nagradzaniu Orderem św. Jerzego 4 klassy pozostają niezmienne w swej mocy.

2) Ogólne przedstawienia wasze o tych, którzy się odznaczą, powinny postępować do Mnie porządkiem przepisanym.

3) Ta władza, przezemnie wam osobiście udzielająca się, i pozostająca na waszéj bezpośredniéj odpowiedzial-

вѣтственность, не присвоивается званію Главнокомандующаго Арміею.

Впрочемъ пребываю къ вамъ навсегда благосклоннымъ.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Петергофъ,
11-го Августа 1846 года.

—

Старшему Чиновнику 1-го Отдѣленія Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику, Каммергеру *Ковалькову*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Товарищемъ Статсъ-Секретаря, Управляющаго онымъ Отдѣленіемъ, и Директоромъ Инспекторскаго Департамента Гражданскаго Вѣдомства.

— Директоръ Медицинскаго Департамента, Почетный Лейбъ-Хирургъ Двора Его Императорскаго Величества, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Тарасовъ*, согласно прошенію его, Всемилостивѣйше уволенъ отъ сей должности, съ оставленіемъ Членомъ Военно-Медицинскаго Ученаго Комитета, равно какъ и въ званіи Лейбъ-Хирурга, и съ сохраненіемъ ему жалованья по званію Директора и Лейбъ-Хирурга, и квартирныхъ по чину—всего 2,670 руб. 15 коп серебромъ, независимо отъ пенсій, имъ получаемыхъ.

— Главному Доктору Московскаго военнаго госпиталя, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Пеликану*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Директоромъ Медицинскаго Департамента Военнаго Министерства, съ производствомъ получаемаго имъ нынѣ содержанія.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 25 *Сентября*.

22 с. м., Король нашъ прибылъ по верхне-Силезской желѣзной дорогѣ въ Бреславль, гдѣ былъ привѣтствованъ радостными восклицаніями жителей. На путевомъ дворѣ желѣзной дороги встрѣченъ былъ Король военнымъ и гражданскимъ начальствомъ. Его Величество изволилъ принять приготовленный тамъ завтракъ, и, пробывъ четверть часа, отправился въ Гернштадтъ.

— Изъ Опельна пишутъ, что 21 числа с. м., Король, въ первый разъ по восшествіи на престолъ, посѣтилъ означенный городъ. Радость жителей была неописанная. Къ прибытію Его Величества устроены были тріумфальныя ворота, дома были украшены цвѣточными гирляндами, и жители привѣтствовали своего Монарха радостными восклицаніями.

Франція.

Парижъ, 18 *Сентября*.

Всѣ французскія газеты наполнены полемическими статьями по поводу бракосочетанія принца Монпансьерскаго; каждая партія съ своей точки видитъ и судитъ объ этомъ событіи. *Journal des Débats* занятъ возраженіями на статьи англійскихъ газетъ. Вотъ содержаніе мнѣнія оппозиціи во Франціи, по сему предмету. Бракосочетаніе принца Монпансьерскаго, противное желаніямъ испанскаго народа, породитъ для Франціи множество затрудненій, и наконецъ будетъ требовать вооруженнаго вмѣшательства. Бракосочетаніе это, соображаемое само по себѣ, не достигаетъ никакой политической цѣли; оно только для одного французскаго принца чрезвычайно важно и выгодно, такъ какъ Донна Луиза имѣетъ около 40 милліоновъ приданаго; здѣсь представляется только вопросъ, будутъ ли Испанцы хладнокровно смотрѣть на вывозъ изъ страны столь значительной суммы. Политическая ошибка въ этомъ отношеніи заключается не въ бракосочетаніи Инфантины, а въ бракосочетаніи Королевы. Франція должна была всѣми мѣрами поддерживать сына Донъ Карлоса, графа Монтемолина, какъ жениха Королевы; такимъ образомъ была бы удовлетворена вся карлистская партія, столь многочисленная и могущественная, и только тогда бракосочетаніе французскаго принца съ сестрою Королевы не мѣшало бы никому. Теперь же, вмѣсто упроченія и распространенія своего вліянія въ Испаніи, Франція совершенно лишится его,

ności, nie jest przywiązaną do stopnia Głównodowodzącego Armią.

Zresztą pozostaję ku wam na zawsze przychylnym.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

Peterhof,
11-go Sierpnia 1846 roku.

—

Starszemu Urzędnikowi Oddziału Przybocznéj Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi, Rzeczywistemu Radzcy Stanu, Szambelanowi *Kowalkowowi*, Najłaskawiéj rozkazano bydź Pomocnikiem Sekretarza Stanu, Zarządzającego rzeczonym Oddziałem, i Dyrektorem Inspektorskiego Departamentu Cywilnego Zarządu.

— Dyrektor Medycznego Departamentu, Honorowy Lejb-Chirurg Dworu Jego Cesarskiej Mości, Rzeczywisty Radzca Stanu *Tarasow*, na własną prośbę, Najłaskawiéj uwolniony od tego obowiązku, z pozostaniem Członkiem Wojskowo-Medycznego Uczonego Komitetu, równie też przy tytule Lejb-Chirurga, z zachowaniem mu płacy jako Dyrektora i Lejb-Chirurga, oraz na kwaterę według rangi — w ogóle 2,670 rub. 15 kop. srébrem, nie zależnie od pobieranych przezeń emerytalnych pensyi.

— Głównemu Doktorowi Moskiewskiego Wojskowego Szpitalu, Rzeczywistemu Radzcy Stanu *Pelikanowi*, Najłaskawiéj rozkazano bydź Dyrektorem Medycznego Departamentu Ministeryum Wojny, z pensyą, jaką teraz pobiera.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 25 *września*.

Dnia 22-go b. m., Król nasz przybył drogą żelazną górno-Szląską do Wrocławia, gdzie przez mieszkańców trzykrotnem *hura* powitany został. Na stacyi pomienionéj drogi przyjmowali Monarchę oficerowie wyższego stopnia i urzędnicy cywilni. Król raczył przyjąć przygotowane dlań śniadanie i zabawiwszy przez kwadrans puścił się w dalszą drogę do Herrnstad.

— Donoszą z Opola, że Monarcha nasz raczył 21-go b. m., piérwszy raz po swojém wstąpieniu na tron, pomienione miasto odwiedzić. Radość mieszkańców nie da się opisać. Wznieśli łuk tryumfalny na przybycie N. Pana, ozdobili ulice wieńcami i witali go z oznakami przywiązania i wierności.

Francya.

Paryż, 18 *września*.

Wszystkie gazety francuzkie napełnione są artykułami polemicznemi z powodu małżeństwa Xięcia de Montpensier; każde stronnictwo z innego punktu widzi i sądzi ten wypadek. *Journal des Débats* zajęty jest odpowiadaniem na artykuły gazet angielskich. W ostatecznéj treści, zdanie oppozycyi we Francyi jest następne. Małżeństwo Xięcia de Montpensier, przeciwne życzeniom ludu hiszpańskiego, zrodzi dla Francyi mnóstwo trudności i w końcu wymagać będzie zbrojnego wdania się. Małżeństwo to, uważane samo w sobie, nie dopina żadnego celu politycznego; jest to tylko wyborna *partya*, którą robi Królewicz francuzki, albowiem Dona Luiza ma około 40 milionów fr. posagu; zachodzi tylko pytanie, czy Hiszpanie obojętnie patrzeć będą na wyprowadzenie z kraju tak znacznéj fortuny. Uchybienie polityczne w téj sprawie, popełniono, podług oppozycyi, nie co do małżeństwa Infantki, ale co do małżeństwa samejże Królowéj. Francya powinna była wszelkiemi siłami prowadzić syna Don Karlosa, Hrabię de Montemolin, na małżonka Królowéj; tym sposobem zaspokojena by była cała partya Karlistów, tak liczna i tak potężna, i dopiéro wtedy związek Xięcia francuzkiego z siostrą Królowéj nikogoby nie raził. Dziś zaś, zamiast ustalenia i rozszerzenia wpływu swego w Hiszpanii, Francya straci go całkowicie; albowiem Don Francisco, mąż Królowéj z ramienia Francyi, sam nic w swoim kraju nie znaczy.

ибо Донъ Франциско, мужъ Королевы покровительствуемый Франціею, самъ по себѣ ничего не значитъ въ своей странѣ.

— Въ *Journal des Débats* снова напечатана длинная статья, важная не менѣе прежнихъ, но съ большею еще подробностію соображающая факты, которые должны заставить Францію отказаться отъ протекціонной системы, и стремиться къ совершенной торговой свободѣ.

— Французское Общество въ пользу свободной торговли, состоявшееся вслѣдствіе дѣйствій торговаго сословія въ Бордо, возникшихъ по побужденію Г. Бастіа, дѣлаетъ несомнѣнные успѣхи. Съ тѣхъ поръ, какъ правительство не только не дѣлаетъ никакихъ препятствій, но еще напротивъ видимо начало благопріятствовать оному, вышеупомянутыя статьи въ *Journal des Débats* убѣждаютъ въ томъ, что оно получило болѣе прочное устройство, и ежедневно пріобрѣтаетъ новыхъ приверженцевъ. Кромѣ центральнаго комитета въ Парижѣ, соотавляются и по другимъ значительнѣйшимъ городамъ Франціи подчиненные комитеты. Личное появленіе Г. Кобдена во Франціи, его рѣчи, произнесенныя въ Парижѣ и Бордо, въ коихъ онъ изложилъ правила свободной торговли, не мало способствовали къ усиленію числа приверженцевъ.

— Во французской академіи происходило, 10-го Сентября, годичное публичное собраніе, подъ предсѣдательствомъ Г. Винне, на коемъ розданы были награды за добродѣтели, нравственность, краснорѣчіе и исторію. Г. Будрильяръ, написавшій похвальное слово въ честь Г. Турго, получилъ награду за краснорѣчіе. Нѣсколько наградъ за добродѣтели даны были лицамъ изъ разныхъ провинцій государства. Г. Морбо получилъ награду въ 3,000 фр. за разсужденіе о мѣрахъ уменьшенія нищеты бѣдныхъ; Г. Карпантье 3,000 фр. за сочиненіе о пріютахъ для дѣтей, Г. А. Фезеръ медаль въ 2,000 фр. за жизнеописаніе *Et. de la Boetie*, а Г. Жерюзе также медаль за сочиненіе объ исторіи литературы.

— Изъ *Journal des Débats*: „По полученнымъ изъ Алжира извѣстіямъ, эмиръ набираетъ теперь войска и склоняетъ къ войнѣ марокксkія племена, поселившіеся въ горахъ Рифъ, и потому нечего опасаться вторженія его въ Алжирію. Границы наши охранены достаточно и войска Оранской дивизіи готовы къ бою. Пограничныя укрѣпленія: Газуатъ, Магрнья, Себда и Дея могутъ снабдить отряды достаточнымъ продовольствіемъ, которое можетъ быть препровождено на каждый пунктъ. Генералъ Дарбувиль охраняетъ провинціи, а генералъ Каваньякъ готовъ къ выступленію.

— Въ *National* напечатано: „Ружья, аммуниція, всякаго рода подкрѣпленія, даже денежныя вспомоществованія, снова доставляются изъ Гибралтара Абдъ-эль-Кадеру.

— Въ слѣдствіе извѣстій, полученныхъ правительствомъ отъ комендanta Курбы де Коньяръ, находящагося въ плѣну у Абд-эль-Кадера, генералъ Баръ, исправляющій должность генералъ-губернатора, получилъ предписаніе войти въ переговоры непосредственно съ Абд-эль-Кадеромъ, о размѣнѣ плѣнныхъ, во что бы то ни стало.

— Королевскимъ постановленіемъ открытъ военному министру чрезвычайный кредитъ въ 5,986,367 фр. на непредвидимые расходы въ Алжиріи.

— Приготовленная въ Брестѣ экспедиція, къ коей на паровомъ фрегатѣ *Gomer* доставлены войска изъ Шербурга, намѣрена въ продолженіе сего мѣсяца отправиться къ Маркизовымъ островомъ, съ новоназначеннымъ въ Океанію губернаторомъ, капитаномъ Лаво. Объ экспедиціи въ Мадагаскаръ ничего не слышно.

— Говорятъ, что на островѣ О'Таити учрежденъ будетъ театръ; поговариваютъ даже, что кто-то вошелъ въ сношеніе съ управленіемъ военнаго министерства, относительно собранія труппы, которая могла бы давать тамъ водевили, комедіи, и комическія оперы.

— Говорятъ, что правительство намѣрено выбрать нѣсколько молодыхъ людей изъ значительнѣйшихъ фамилій въ Отаити и дать имъ тщательное воспитаніе въ Парижѣ, съ тѣмъ, чтобы они распространили образованіе въ своемъ краѣ.

19 Сентября.

Чрезвычайный посланникъ американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, г-нъ Кингъ, представлялся Ко-

— *Journal des Débats* zawiera znowu długi artykuł, nie mniéj ważny jak poprzednie, jeszcze obszerniéj roztrząsający fakta, które powinny spowodować Francyą do wyrzeczenia się systemu protekcyjnego i dążenia do najobszerniejszéj wolności handlowéj.

— Francuzka Liga na korzyść wolności handlowéj, któréj dał początek stan handlowy w Bordeaux, pobudzony przez P. Bastiat, czyni niezaprzeczone postępy. Od czasu, jak rząd nie tylko nie stawia jéj żadnych przeszkód, lecz owszem, sprzyjającém spogląda na nią okiem, czego wspomniane wyżéj artykuły w *Jour. des Déb.* dowodzą, otrzymała ona stalszą organizacyą i codzień nowych zyskuje stronników. Prócz centralnego Komitetu w Paryżu, tworzą się i po innych większych miastach Francyi Komitety filialne. Osobiste ukazanie się P. Cobden we Francyi, jego mowy miane w Paryżu i Bordeaux, w których rozwinął zasady wolnego handlu, nie mało się przyczyniły do pomnożenia liczby zwolenników.

— Akademia francuzka odbyła d. 10 września swe roczne publiczne zgromadzenie, pod przewodnictwem P. Viennet, na którém rozdane zostały nagrody cnoty i moralności, tudzież nagrody wymowy i historyi. P. Boudrillard, który napisał mowę pochwalną na cześć P. Turgot, otrzymał nagrodę wymowy. Kilka nagród cnoty udzielone zostały osobom z różnych części kraju. P. Morbeau otrzymał nagrodę 3,000 fr. za rozprawę o środkach złagodzenia nędzy ubogich; P. Carpentier, 3,000 fr. za dzieło o Domach Przytułku dla dzieci; P. A. Feuzere, medal wartości 2,000 fr. za Opis Życia Et. de la Boetie, a P. Geruzex takiż medal za dzieło o historyi literatury.

— Z *Journal des Débats*: „Z wiadomości otrzymanych z Algieryi, przekonywamy się, że Emir jest w obecnéj chwili zajęty zbieraniem wojsk i podburzaniem do boju plemion Marokkańskich, osiadłych w górach Ryf; nie może zatém wkroczyć do Algieryi. Granice nasze są dobrze strzeżone na wszystkich punktach, a wojska dywizyi Orańskiéj są gotowe do boju. Zamki pograniczne: Gazouat, Maghruja, Sebdu i Daja obfitują w dostateczną dla kolumn żywność, która na każdy punkt przesłana być może. Jenerał Darbouville czuwa nad bezpieczeństwem prowincyi, a Jenerał Cavaignac zawsze jest gotów do pochodu.

— W *National* czytamy: „Broń, ammunicya i wszelkiego rodzaju zasiłki, nawet w pieniądzach, przesłane znowu zostały z Gibraltaru dla Abd-el-Kadera.“

— W skutku wiadomości, przesłanych rządowi przez Komendanta Courby de Cognard, będącego w niewoli Abd-el-Kadera, Jenerał Bar, zastępca Gubernatora jeneralnego, otrzymał rozkaz traktować bezpośrednio z Abd-el-Kaderem o wymianę jeńców, za jakąbądź cenę.

— Królewskiém postanowieniem otworzony został Ministrowi wojny nadzwyczajny kredyt w ilości 5,986,367 fr. na nieprzewidziane potrzeby w Algieryi.

— Przygotowana w Brest zamorska wyprawa, do któréj parowa fregata *Gomer* przywiozła wojsko z Cherbourga, ma jeszcze w tym miesiącu udać się do wysp Marquesas z następcą Kapitana Bruat, mianowanym Gubernatorem na Oceanii, Kapitanem Lavaud. O wyprawie do Madagaskaru niema przytém mowy.

— Słychać, że na Otahiti urządzony ma być teatr; mówią nawet, że jeden przedsiębierca porozumiał się z administracyą ministerstwa wojny, względem przewiezienia tamże truppy, którаby przedstawiała wodewille, komedye i opery komiczne.

— Mówią, że rząd ma zamiar wybrać młodych ludzi z najznakomitszych rodzin w Otahiti i dać im w Paryżu troskliwe wychowanie. Młodzież ta przeznaczona jest następnie do rozszerzania dobrodziejstw cywilizacyi między spółziomkami.

Dnia 19 września.

P. King, poseł nadzwyczajny i pełnomocny Minister Stanów-Zjednoczonych, złożył Królowi na prywatném po-

ролю въ частной аудіенціи; причемъ имѣлъ честь поднести Его Величеству грамоту, коею отзывается отъ настоящей должности.

— Уже извѣстно, что Его Святѣйшествомъ Папою подписано, 8 с. м., разрѣшеніе на вступленіе въ бракъ Королевы Испанской съ Инфантомъ Донъ Францискомъ, и что актъ сей того же дня отправленъ въ Мадритъ. Сію минуту получено донесеніе, что того же числа состоялось также разрѣшеніе на бракосочетаніе принца Монпансье съ инфантиною Луизою, которое уже и получено въ Парижѣ.

— По силѣ брачнаго договора, инфантина Луиза получитъ въ приданое изъ отцовскаго имущества 10 милліоновъ реаловъ, а изъ материнскаго наслѣдуетъ болѣе 50 милл фр.

— Принцъ Монпансьерскій произведенъ изъ полковниковъ 5 артиллерійскаго полка, въ Полевые Маршалы (Бригадиры).

— Извѣстія изъ Буржа о побѣгѣ графа Монтемолина подтверждаютъ всѣ журналы; *Presse* сообщаетъ слѣдующія подробности: „Въ Понедѣльникъ, 14-го Сентября, вечеромъ, видѣли какъ экипажъ инфанта, въ которомъ сидѣли два лица, принадлежащія къ его свитѣ, поѣхалъ за городъ. Спустя часъ послѣ этого, инфантъ ѣхалъ верхомъ, за городомъ онъ пустился въ галопъ; стражи привыкшіе къ тому, что онъ часто ихъ опереживахъ, но возвращался, слѣдовали шагомъ и вскорѣ потеряли его изъ вида. На вопросъ жандармовъ, куда онъ поѣхалъ; отвѣчали, — что онъ отправился въ сосѣдній замокъ, куда часто заѣзжалъ. Спустя нѣкоторое время, стражи, увидѣвъ коляску возвращавшуюся съ тремя сѣдоками, и полагая, что между ними находится инфантъ, сопровождали оную до самаго дворца въ Буржѣ. На другой день, префектъ хотѣлъ было навѣстить инфанта, но какъ ему сказали, что онъ нездоровъ, то префектъ оставилъ это до другаго времени. Въ Среду, въ 10 часовъ, префектъ опять пришелъ, но ему объявили, что инфантъ еще почиваетъ. Префектъ и на этотъ разъ удалился, сказавъ что зайдетъ въ 4 часа, съ тѣмъ, чтобы непремѣнно увидѣть инфанта; но въ половинѣ четвертаго, каммергеръ извѣстилъ его, что инфантъ еще за два дня до сего уѣхалъ, и, безъ сомнѣнія, находится уже далеко. Притомъ каммергеръ не хотѣлъ объявить, куда онъ отправился. — Съ другой стороны узнаемъ, что Кабрера, находившійся за нѣсколько дней въ Парижѣ, также исчезъ. Къ этому присовокупляютъ, что въ день побѣга инфантъ обѣдялъ у префекта, и за столомъ говорилъ, что всячески будетъ стараться воспрепятствовать бракосочетанію Королевы Изабеллы съ инфантомъ Доном Францискомъ. Сіи слова возбудили подозрѣніе.

— Издатель *Journal des Débats* получилъ въ запечатанномъ пакетѣ литтографированную на испанскомъ языкѣ прокламацію графа Монтемолина, которая сегодня и обнародована въ этомъ журналѣ. Принцъ объявляетъ, что онъ ожидалъ только событія, которое нынѣ приготовляется (бракосочетанія Королевы), и что теперь приглашаетъ всю испанскую націю, чтобы она, забывъ обо всѣхъ несогласіяхъ партій, присоединилась къ нему. Принцъ обѣщаетъ — дать хартію сообразную духу вѣка и сохраненіе прародительской религіи, ручается за свободный ходъ правосудія, — неприкосновенность собственности и искреннее соединеніе въ одно всѣхъ партій (*amalgama cordial*), и оканчиваетъ слѣдующими словами: „Я благодарю васъ за все то, что вы потерпѣли, за ваше непоколебимое постоянство и благоразуміе. Я удивлялся дѣяніямъ вашей храбрости; постараюсь вознаградить ихъ на полѣ сраженія." Прокламація эта подписана въ Буржѣ, 12 Сентября.

— Въ этомъ же журналѣ стараются сегодня увѣрить, что бѣгство графа Монтемолина не заключаетъ въ себѣ важности и не можетъ произвести въ Испаніи никакого движенія; однако другія газеты опасаются, что появленіе въ этой странѣ сына Донъ Карлоса повлечетъ за собою общее возстаніе всѣхъ областей Каталоніи.

20 *Сентября.*

Побѣгъ графа Монтемолина и генерала Кабреры возбудилъ всеобще вниманіе. Неизвѣстно еще въ которую сторону отправились бѣглецы. Графъ, какъ говорятъ, прибылъ чрезъ Орлеанъ въ Парижъ, а отсюда отправился, сѣверною дорогою, въ Брюссель и Остенде, а генералъ Кабрера, чрезъ Руэнъ и Гавръ, отправился въ Англію. Извѣстіе о побѣгѣ графа

słuchaniu pismo, odwołujące go od dotychczasowych obowiązków.

— Wiadomo już, że Ojciec św., 8 września, podpisał dyspensę na małżeństwo Królowéj hiszpańskiéj z Infantem Don Franciszkiem, i że akt pomieniony tegoż samego dnia do Madrytu odesłany został. Właśnie w téj chwili rozchodzi się wiadomość, że dyspensa co do zaślubin Xięcia Montpensier z Infantką Ludwiką, również w dniu 8-m września podpisaną została, i już wczoraj do Paryża przybyła.

— Według przedślubnego kontraktu. majątek ojczysty Infantki ma wynosić 10 milionów realów, a macierzysty w przyszłości przeszło 50 milionów franków.

— Xiąże Montpensier posunięty został z Półkownika 5 półku artylleryi, na Marszałka Polnego (Brygadyera).

— Wiadomość o ucieczce z Bourges Hr. Montemolin, potwierdzają dziś wszystkie dzienniki. *Presse* udziela w téj mierze następujących szczegółów: „W Poniedziałek wieczorem, dnia 14 września, widziano powóz Infanta, w którym znajdowały się dwie osoby z jego orszaku, wychodzący z miasta. W godzinę potém sam Infant siadł na konia, i wyjechał także za miasto, otoczony zwykłą swą strażą. Przebywszy mury, puścił się galopem; straż jego przyzwyczajona widzieć go oddającego się nieraz podobnéj zabawie, postępowala za nim zwolna i wkrótce straciła go z oczu. Na zapytanie żandarmów: dokąd pojechał? spotykani odpowiedzieli, że wstąpił do sąsiedniego zamku, który często odwiedzał. Po niejakim czasie, straż ujrzała powóz, wracający z trzecią osobą, i przeświadczona że to jest Infant, towarzyszyła spokojnie powozowi do pałacu Arcy-Biskupiego w Bourges, gdzie Infant był trzymany. Nazajutrz Prefekt chciał go odwiedzić, ale powiedziano mu, że Infant był słaby. We Środę o godzinie 10-éj, Prefekt znowu przybył do Xięcia, nie mógł go atoli widzieć, gdyż oświadczono mu, że spał jeszcze. Prefekt odszedł oświadczając stanowczo, że o godz. 4-éj nadejdzie znowu i chce koniecznie widzieć Xięcia. Ale Szambelan jego uwolnił go od téj fatygi, donosząc o godzinie $3\frac{1}{2}$, że jego pan już od 48 godzin wyjechał i jest już zapewne daleko. O drodze wszakże którą się udał, nie można się było nic od niego dowiedzieć. Tymczasem dowiadujemy się z innéj strony, że Jenerał Cabrera, bawiący od kilku dni w Paryżu, także znikł nagle. Dodają, że w dniu ucieczki, Xiążę obiadował u Prefekta, i oświadczył, iż wszelkiemi siłami starać się będzie przeszkodzić małżeństwu Królowéj z Infantem Don Franciszkiem. Mowa ta wzbudziła podejrzenie Prefekta.

— Dziennik *Journal des Débats* odebrał w zapieczętowanym pakiecie litografowaną w języku hiszpańskim proklamacyą Hrabi Montemolin do narodu hiszpańskiego, i takową dzisiaj ogłosił. Xiążę oświadcza w niéj, iż czekał tylko wypadku, jaki się w téj chwili gotuje, (małżeństwa Królowéj), i że teraz wzywa cały naród hiszpański, ażeby, zapomniawszy na wszystkie rozróżnienia partyi, jednozgodnie z nim się połączył. Xiążę zaręcza nadanie instytucyi zgodnych z duchem wieku, utrzymanie religii ojców, wolny szafunek sprawiedliwości, poszanowanie dla własności, i szczére zlanie w jedno wszystkich partyi (amalgama cordial). Kończy zaś następnie: „Hiszpanie! dziękuję wam za wszystko coście ucierpieli dla mnie, za waszę wytrwałość i roztropność. Podziwiałem wasze czyny waleczności; będę umiał je nagrodzić na polu bitwy." Ta proklamacya datowana jest z Bourges, 12 września.

— *Journal des Débats* stara się przytém przekonać, że ucieczka Hr. Montemolin nie wiele znaczy, i że w Hiszpanii żadnego nie wywoła poruszenia. Przeciwnie zaś inne dzienniki obawiają się, iż ukazanie się syna Don Karlosa w Hiszpanii, może łatwo pociągnąć za sobą powstanie całéj Katalonii.

Dnia 20 *września.*

Ucieczka Hrabi Montemolin i Jenerała Cabrery zajmuje wszystkie umysły. Nie wiadomo jeszcze w którą stronę udali się zbiegowie. Xiąże miał przybyć przez Orleans do Paryża, a ztąd udać się drogą północną do Bruxelli i Ostendy, zaś Jenerał Cabrera przez Rouen i Havre dostać się do Anglii. Wiadomość o ucieczce Xięcia z Bourges, Prefekt przesłał natychmiast telegrafem do Paryża,

изъ Буржа, префектъ немедленно передалъ по телеграфу въ Парижъ, а г-нъ Гизо донесъ о томъ Королю, который со всею фамиліею находился, какъ извѣстно, въ Фарте-Видамъ. Полагаютъ, что Е. В. немедленно прибудетъ въ Нельи. Г-ну Дюшателю также дано знать, что присутствіе его необходимо въ Парижѣ.

— Отъ Королевы Викторіи получено письмо съ извѣщеніемъ, что въ нынѣшнемъ году Ея Величеству невозможно прибыть во Францію.

21 Сентября.

Префектъ Шерскаго департамента, по повелѣнію правительства, пріѣхалъ въ Парижъ, и, какъ говорятъ, принятъ весьма худо. Тотчасъ по полученіи извѣстія о побѣгѣ Испанскаго инфанта, помянутый префектъ разослалъ ко всѣмъ мерамъ своего департамента слѣдующее описаніе его примѣтъ: „Лѣтъ 28, роста 1 метръ 65 сантиметровъ (5 футовъ, 4½ дюйма), волосы черные, лобъ узкій круглый, глаза темные, носъ большой, продолговатый, согнутъ немного въ одну сторону; подбородокъ круглый; лице продолговатое, смуглое. Верхняя губа и зубы немного выдавшіеся; разговаривая онъ выказываетъ свои зубы; говоритъ бѣгло по французски, но съ иностраннымъ удареніемъ; ноги у него въ колѣняхъ согнуты, что во время ходьбы легко замѣтить; станъ прямой, въ лѣвомъ глазѣ, при вращаніи, видѣнъ весь бѣлокъ; наконецъ онъ носитъ шляпу, насунувши ее на правую сторону. Примѣты генерала Кабреры: родомъ изъ Тортозы, въ Каталоніи, 38 лѣтъ отъ роду, роста 1 метръ 63 сантиметра, волосы черные, лобъ обыкновенный, глаза каріе, носъ посредственный, волосы на бородѣ черные тонкіе; лице продолговатое, сухощавое: брови густыя, соединяющіяся, на лбу; надъ лѣвымъ глазомъ имѣетъ знакъ; притомъ никогда не смотритъ въ глаза тому, съ кѣмъ разговариваетъ.“

— Въ *Presse* сообщаютъ, что Карлистскіе генералы: Альгара и Монтенегро, также секретарь инфанта г-нъ Монъ, выѣхали изъ Буржа, по видимому, съ дозволенія правительства.

— Въ *Constitutionnel* увѣдомляютъ о разнесшемся слухѣ, будто на берегу Каталоніи выгружено 3,000 англійскихъ пѣхотныхъ ружей, а въ *Courier Français* объявляютъ за достовѣрное, что виновники побѣга графа Монтемолина и генерала Кабреры, находятся въ Англіи, и что они, на границѣ Франціи, сѣли на приготовленный для нихъ шонеръ.

Англія

Лондонъ, 18 Сентября.

Журнальная полемика, по поводу бракосочетанія принца Монпансьерскаго съ Испанскою инфантиною, все еще продолжается. Въ *Times* пишутъ съ насмѣшкою объ этомъ бракосочетаніи, а въ *Globe* съ презрѣніемъ упоминая объ этомъ успѣхѣ кабинета Г. Гизо, предвѣщаютъ Франціи величайшія отъ сего несчастія. Въ другихъ газетахъ предсказываютъ общее нарушеніе спокойствія въ Испаніи; въ одномъ только *Standard* разсуждаютъ объ этомъ вопросѣ съ должнымъ вниманіемъ, и бракосочетаніе это считаютъ естественнымъ слѣдствіемъ отношеній хорошаго сосѣдства и единовѣрія будущихъ супруговъ.

— Курсъ Англійскихъ кредитныхъ билетовъ нѣсколько понизился, по полученіи извѣстія о побѣгѣ графа Монтемолена и ген. Кабреры.

— Въ Латіанѣ продано съ публичнаго торга имѣніе, за цѣну превышающую въ 37 разъ доходъ. Это можетъ служить доказательствомъ, что отмѣна закона о хлѣбѣ не уменьшила цѣнности недвижимыхъ имуществъ.

— По письму изъ Гонгъ-Конга, напечатанному въ газетѣ *Times*, китайское правительство сдѣлало удовлетвореніе на энергическія представленія правителя Сэръ Джонъ Дави и англійскаго консула въ Фу-Чу-Ту, гдѣ англійскіе резиденты, въ послѣднее время были обижены чернію, которая подожгла ихъ магазины съ товарами. Китайское правительство не только уплатало 46,000 долларовъ вознагражденія, но еще наказало смертною казнію зачинщика этихъ безпорядковъ; участвовавшихъ же въ оныхъ, подвергло разнымъ тѣлеснымъ наказаніямъ.

a P. Guizot zawiadomił o niéj Króla, który z całą swoją rodziną bawi, jak wiadomo, w Ferté-Vidame. Sądzą, że Monarcha przybędzie jak można najśpieszniéj do Neuilly. Zawiadomiono także P. Duchatel, że jego obecność w Paryżu jest potrzebną.

— Królowa Wiktorya napisała do Króla list przepraszający, że w tym roku nie będzie mogła przybyć do Francyi.

Dnia 21 września.

Prefekt departamentu Cher powołany został telegrafem do Paryża i już przybył. Mówią, że został bardzo źle przyjęty. Prefekt pomieniony, natychmiast po otrzymaniu wiadomości o ucieczce Xięcia, rozesłał następujący rysopis jego, wszystkim Merom swego departamentu: „Lat 28, wzrost 1 metr, 65 centimetrów, (5 stóp, 4 i pół cali), włosy czarne, czoło mężkie i okrągłe, oczy ciemne, nos wielki i długi, na jedną stronę nieco zagięty, broda okrągła, twarz podługowata, płeć ciemna, wierzchnia warga i zęby nieco wystające, mianowicie podczas rozmowy. Xiążę mówi płynnie po francuzku, ale z akcentem cudoziemskim; ma kolana nieco wygięte, co przy chodzeniu łacniéj się dostrzedz daje; trzyma się prosto; w lewém oku, trochę skoszoném, widzieć można całe białko; nakoniec, nosi kapelusz na prawéj stronie, mocno na głowę naciśnięty.“ Rysopis Jenerała Cabrery jest taki: „Urodzony w Tortozie, w Katalonii, ma lat 38, wzrost 1 metr i 64 centimetrów, czarne włosy, zwykłe czoło, ciemno-piwne oczy, średni nos, usta trochę za szerokie, czarne i cienkie włosy na okrągłéj brodzie, twarz podłużna i śniada, brew gęsta, łącząca się na czole; ma bliznę nad lewém okiem, przytém nie patrzy nigdy na osobę, z którą rozmawia.“

— *Presse* donosi, że Jenerałowie Karlistowscy: Algara i Montenegro, tudzież sekretarz Xięcia P. Mon, wyjechali także z Bourges, jak się zdaje, za pozwoleniem rządu.

— *Constitutionnel* donosi o krążącéj pogłosce, jakoby na brzeg Katalonii wylądowano 3,000 angielskich karabinów dla piechoty, a *Kuryer Francuzki* oświadcza za rzecz pewną, że główni sprawcy ucieczki Hr. Montemolin i Jenerała Cabrery, mają swoje siedlisko w Anglii, i że ciż dostawszy się do granic Francyi, na przygotowany dla nich szoner przyjęci zostali.

Anglia.

Londyn, 18 sierpnia.

Polemika gazeciarska z powodu małżeństwa Xięcia Monspensier z Infantą Hiszpańską nie ustaje. *Times* z przekąsem mówi o tym związku, *Globe* zaś, pogardliwie wspominając o tém powodzeniu gabinetu P. Guizot, rokuje Francyi największe ztąd klęski. Inne dzienniki przewidują powszechne powstanie w Hiszpanii; jeden tylko *Standard* traktuje to zagadnienie z chłodną rozwagą i małżeństwo to uważa za naturalny wypadek stosunków dobrego sąsiedztwa i jedności religijnéj przyszłych małżonków.

— Papiery angielskie spadły cokolwiek po otrzymanéj wiadomości o ucieczce Hr. Montemolin i Jenerała Cabrery.

— Za dowód, że zniesienie praw zbożowych, nie zmniejszyło wartości gruntowéj, służyć może sprzedaż pewnego majątku w Lathian, który na licytacyi za tak wysoką cenę kupiono, że przewyższa 37 razy roczną intratę.

— Podług korespondencyi gazety *Times* z Hong-Kong, rząd chiński pośpieszył uczynić zadość energicznym przełożeniom Gubernatora Sir Johna-Davis i Konsula angielskiego w Fu-Czu-Fu, gdzie rezydenci angielscy ostatnimi czasy byli skrzywdzeni przez pospólstwo, które podpaliło ich składy towarów. Rząd chiński nie tylko zapłacił 46,000 dollarów wynagrodzenia, ale ukarał śmiercią podżegacza tych bezprawi, a mających w nich udział poddał rozmaitym karom cielesnym.

— При Квинскверъ-Блумсъ-Борри основанъ монастырь сестеръ милосердія, которыя будутъ имѣть попеченіе о больныхъ. Всѣхъ сестеръ будетъ 10—11; одежду будутъ онѣ носить черного цвѣта. Въ Валесскомъ графствѣ воздвигнута новая католическая церковь, освященіе коей послѣдуетъ 22 числа с. м.

22 Сентября.

Вчера прибыла сюда Прусская принцесса изъ Кашіобури-Паркъ,—помѣстья вдовствующей Королевы, а сегодня, вмѣстѣ съ гросъ-герцогинею Мекленбургъ-Стрѣлицкою, осматривала примѣчательности столицы.

— Въ *Standard* пишутъ, что гр. Монтемоленъ прибылъ сюда третьяго дня поутру, а ген. Кабрера 18 числа. Графъ сохраняетъ строгое инкогнито, а ген. Кабрера имѣлъ свиданіе съ однимъ изъ посланниковъ иностранныхъ государствъ.

— Изъ Ирландіи получены неблагопріятныя извѣстія объ урожаѣ. Если бы правительство не прислало значительныхъ суммъ въ пособіе Ирландцамъ, то многіе изъ нихъ умерли бы уже съ голоду, потому что владѣльцы отказываются помогать фермерамъ, утверждая, что имѣнія, дающія 10.000 ф. ст. дохода, приносятъ теперь не болѣе 4,000 ф ст.

— Чрезъ Нью-Іоркъ получены донесенія изъ Ріо-Жанейро. Бразильское правительство сосредоточивало свои войска подъ Ріо-Гранде, для предохраненія себя отъ нападенія со стороны войскъ Буэносъ-Айресской республики.

— Чрезъ Александрію получено донесеніе, что одинъ фанатикъ мусульманинъ, Пукке-Измаилъ, который за нѣсколько времени предъ симъ собралъ 5,000 вооруженныхъ арабовъ, недавно снова произвелъ нападеніе на внѣшнія укрѣпленія Адена, но былъ отраженъ Англичанами, съ потерею. Арабы собрались нынѣ, въ весьма значительномъ числѣ, вокругъ города, и обѣ стороны приготовляются къ отчаянной борьбѣ.

— Przy Queensquare-Bloomsbury otworzono klasztor Siostr Miłosierdzia, które chorych pod względem duchownym i fizycznym pielęgnować mają. Strój pomienionych siostr jest całkiem czarny; liczą ich 10 lub 11. W hrabstwie Wales wybudowano nowy kościół katolicki, którego poświęcenie nastąpi d. 22 b. m.

Dnia 22 września.

Wczoraj zjechała tu Xiężna Prusska z Cashiorbury-Park, dóbr Królowéj wdowy, a dzisiaj z Wielkim Xięciem Meklemburg-Strelickim zwiedzała osobliwości stolicy.

— *Standard* donosi, że Hr. Montemolin przybył tu onegdaj rano, a Jenerał Cabrera d. 18-go. Xiążę zachowuje najściślejsze incognito, zaś Jenerał Cabrera miał rozmowę z Posłem jednego z obcych mocarstw.

— Ze wszystkich części Irlandyi dochodzą najsmutniejsze o nieurodzaju wiadomości. Gdyby rząd przesłaniem znacznych summ nie był przyszedł w pomoc Irlandczykom, wieluby z nich już było dotychczas umarło z głodu, gdyż dziedzice nic dla dzierżawców uczynić nie chcą, utrzymując, że tak są podatkami obciążeni, iż z dóbr przynoszących 10,000 funt. szt. dochodu ledwie im istotnie 4.000 zostaje.

— Przez New-York nadeszły wiadomości z Rio-Janeiro. Rząd Brezylijski zgromadzał wojska przy Rio-Grande, w celu zabezpieczenia się od napadu wojsk Rzeczypospolitéj Buenos-Ayres.

— Przez Alexandryą dowiadujemy się, że jeden fanatyczny Muzułman, Pukkee Izmail, który przed niejakim czasem zgromadził 5,000 na pół uzbrojonych Arabów, niedawno znowu uderzył na zewnętrzne fortyfikacye Adenu, ale przez Anglików ze stratą odparty został. Arabowie zgromadzili się teraz w bardzo znacznéj liczbie na około miasta, i obie strony gotują się do zaciętéj walki.

Италія.

Римъ, 9 Сентября.

Въ исторіи царствованія Папы Пія IX, вчерашній день останется достопамятнымъ; жители Рима, единственно по влеченію чувства благодарности и народной любви, устроили въ честь возлюбленнаго своего Монарха торжество, коему равнаго не представляетъ исторія, и все это для прославленія едва двухмѣсячнаго правленія, которое въ столь непродолжительное время пріобрѣло уже вѣковое значеніе. Въ продолженіе цѣлой недѣли весь городъ занятъ былъ приготовленіями; всѣ зажиточнѣйшія семейства, и даже многія изъ бѣднѣйшихъ, собрали значительныя суммы на покрытіе издержекъ. На всей улицѣ Корсо, простирающейся на $^1/_4$ мили, по которой долженъ былъ проѣзжать Папа, воздвигали красивыя тріумфальныя ворота, устроивали по сторонамъ сѣдалища для зрителей, мыли окна и бѣлили дома. Князья Піомбино, Киджи и Альдобрандини, живущіе тамъ, первые украсили дворцы свои гирляндами и эмблемами, и, въ короткое время, всѣ владѣльцы домовъ улицы Корсо послѣдовали ихъ примѣру, такъ что уже за нѣсколько дней предъ симъ, ни за какія деньги нельзя было купить цвѣтовъ ни въ Римѣ ни въ окрестностяхъ. На канунѣ праздника, несмѣтные толпы народа изъ ближайшихъ и отдаленнѣйшихъ городовъ и окрестностей, на пароходахъ, повозкахъ и пѣшкомъ, со всѣхъ сторонъ начали стекаться въ городъ. Очевидецъ удостовѣряетъ, что Римское народонаселеніе, состоящее изъ 170,000 человѣкъ, въ этотъ день увеличено было по крайнѣй мѣрѣ другою такою же половиною. Прибыли также депутаты изъ другихъ городовъ, и между прочими изъ Болоньи, для изъявленія Папѣ благодарности любви и преданности тамошнихъ его подданныхъ. Вечеромъ, пушечные выстрѣлы изъ замка св. Ангела, возвѣстили завтрашній праздникъ. Тотчасъ всѣ дворцы и домы за исключеніемъ казенныхъ зданій, запылали великолѣпнымъ свѣтомъ плошекъ и факеловъ. Въ продолженіе всей ночи веселыя толпы народа наполняли улицы и площадь *del Popolo*, гдѣ рабочіе и артисты поспѣшно оканчивали великолѣпныя тріумфальныя ворота, которыя должны были быть главнымъ украшеніемъ этого дня (См. N. 73 Вилен. Вѣст.). Между барельефами, украшающими ихъ, особенно

Włochy.

Rzym, 9 września.

W historyi początków panowania Piusa IX, dzień wczorajszy zostanie na zawsze dniem pamiętnych wspomnień: w nim bowiem mieszkańcy Rzymu, z samych jedynie uczuć wdzięczności i miłości narodowéj, wyprawili dla ulubionego Władzcy uroczystość, jakiéj równéj nie pomną dzieje: a to wszystko na uczczenie dwumiesięcznych zaledwo rządów, które zaprawdę w tym już krótkim przeciągu czasu wiekowego nabyły znaczenia. Od tygodnia już całe miasto zajęte było przygotowaniami; wszystkie familie możniejsze, a nawet i wiele z uboższych, złożyły znaczne summy na pokrycie kosztów. Na całéj ulicy Corso, mającéj $\frac{1}{4}$ mili długości, którędy miał Papież przejeżdżać, wznoszono ozdobne łuki i bramy tryumfalne, urządzano po stronach siedzenia dla widzów, oczyszczano okna i domy. Mieszkający tamże Xiążęta: Piombino, Aldobrandini i Chigi, zaczęli pałace swoje przyozdabiać w girlandy z kwiatów i godła; za tym przykładem poszli wnet wszyscy inni właściciele domów przy Corso, tak, że już kilku dniami przedtém, za żadne pieniądze w Rzymie i w okolicach kwiatów dostać nie można było. Wigilią uroczystości, niezliczone tłumy ludu z bliższych i dalszych miast i okolic, statkami parowemi, w powozach i pieszo, ze wszech stron zaczęły się ściągać do miasta. Świadek naoczny zaręcza, że ludność Rzymu, licząca 170.000 głów, o połowę najmniéj w tym dniu pomnożoną została. Przybyły także deputacye z różnych miast, a między innemi z Bolonii, dla wynurzenia Papieżowi czci i wdzięczności tamecznych jego poddanych. Wieczorem, wystrzały z dział z zamku św. Anioła zwiastowały jutrzejsze święto. Natychmiast wszystkie pałace i domy, oprócz gmachów rządowych, zajaśniały rzęsistém światłem lamp i pochodni. Przez całą noc wesołe tłumy napełniały do natłoku ulice i place, a zwłaszcza plac *del Popolo*, gdzie robotnicy i artyści śpieszyli z ukończeniem wspaniałej bramy tryumfalnéj, mającéj być główną ozdobą dnia tego (*Ob. N. 73 Kur. Wileń.*) Pomiędzy płaskorzeźbami, zdobiącemi ją naokoło, odznaczał się mianowicie Dobry Pasterz, zwracający do trzody obłąkaną owcę. Przed bramą na ziemi ułożony był z zadziwiającą sztuką, na zielonem tle, z liści kwiatów, herb Piusa IX. Na drugiém także końcu Corso, między kościołami: *N. P. dei Miracoli* i *del Monte Santo*, wzniesiono mniejszy nieco łuk tryumfalny, prawdziwe arcydzieło sztuki, dokonane w ciągu dni kilku. Na głównéj jego wystawie, od

отличался Добрый Пастырь, возвращающій стаду заблудшую овцу. Передъ воротами на землѣ, весьма искусно изображенъ былъ изъ цвѣточныхъ лепестковъ, на зеленомъ полѣ, гербъ Его Святѣйшества. У другаго конца Корсо, между церквами: Пресвятой дѣвы *dei Miracoli* и *del Mont-Santo*, воздвигнута была въ меньшемъ размѣрѣ тріумфальная арка, настоящее чудо искусства, совершенное въ продолженіе нѣсколькихъ дней. На лицевой его сторонѣ, обращенной къ Корсо, была надпись. *Onor e gloria a Pio IX, cui bastò un giorno per consolare i sudditi, maravigliare il mondo.* (Честь и слава Пію IX, которому достаточно было одного дня для того, чтобы обрадовать подданныхъ и удивить міръ). 8-го числа, поутру уже всѣ окна, балконы и сдѣланныя по сторонамъ возвышенія, покрытыя коврами и украшенныя цвѣточными вѣнками, наполнены были множествомъ дамъ въ праздничныхъ нарядахъ, преимущественно папскихъ цвѣтовъ: желтаго и бѣлаго. Вдоль всей улицы развѣвались праздничныя знамена. Не смотря на безчисленное множество народа, нигдѣ не было видно военныхъ чиновъ, назначенныхъ для поддержанія порядка, который въ продолженіе всего праздника нигдѣ не былъ нарушенъ.

Въ исходѣ 10 часа утра Папа выѣхалъ изъ дворца на Монте Кавалло съ многочисленною свитою; впереди Папы ѣхалъ крестоносецъ въ шелковомъ фіолетовомъ платьѣ, на бѣломъ лошакѣ окруженный швейцарскою и дворянскою гвардіею, и сопровождаемый отрядомъ драгунъ. За послѣднимъ слѣдовалъ Папа въ позолоченной каретѣ съ двумя кардиналами—Фальконіери и Ферретти, что произвело на Римлянъ благопріятное впечатлѣніе, потому что оба они извѣстны своего преданностію Папѣ. Нельзя описать ликованія и восторга жителей при появленіи искреннолюбимаго монарха, отца церкви и своего народа. Цѣлыя тучи вѣнковъ и цвѣтовъ сыпалась изо всѣхъ оконъ и покрывали улицу; неумолкаемыя восклицанія „*evviva!*" заглушали пушечный громъ и колокольный звонъ. Такимъ образомъ Его Святѣйшество въ тріумфѣ медленно проѣхалъ улицу, и наконецъ чрезъ вышеупомянутыя ворота отправился къ чрезвычайно богато и великолѣпно украшенной церкви Пресвятой Дѣвы *del Popolo*, гдѣ присутствовалъ при литургіи, и потомъ прежнимъ, торжественнымъ, медленнымъ поѣздомъ, среди восторга и радостныхъ восклицаній народа, возвратился въ Квириналъ. Условленная выпряжка лошадей изъ папскаго экипажа, была оставлена по именному повелѣнію Папы. Молодые люди съ масличными вѣтвями, несшіе штандартъ съ надписью „Правосудіе и Миръ" предшествовали экипажу туда и обратно. Вся огромная площадь на Монте-Кавалло, при возвращеніи Папы, наполнена уже была несмѣтными толпами народа и множествомъ экипажей. Послѣ входа Папы во дворецъ, отперли двери большой ложи, потомъ покрыли поручни багряныхъ золотомъ шитымъ ковромъ. Вскорѣ появился Папа, въ сопровожденіи обоихъ вышеупомянутыхъ кардиналовъ, и благословилъ народъ. Обычная предшествующая молитва уже была начата, а восклицанія народа все еще не умолкали. Но лишь только Папа, поднявъ руку, махнулъ, въ ту же минуту водрилась тишина, такъ что всякое слово молитвы было слышно. Сто тысячь народа, какъ одинъ человѣкъ, пало на колѣни на площади, и вѣрно не было ни одного, кто бы не пролилъ слезы раскаянія и умиленія. Самъ Папа растроганъ былъ до слезъ, и ближе стоявшіе видѣли, что онъ съ трудомъ удерживался отъ рыданій. Вечеромъ весь городъ былъ иллюминованъ также какъ и вчера; ночь проведена безъ сна, и однако, какъ прежде такъ и теперь, между столь многочисленною массою со всѣхъ сторонъ собравшагося народа, нигдѣ не случилось ни малѣйшей ссоры, ни малѣйшаго безпорядка. Всѣ вообще замѣчаютъ, что со времени обнародованія всепрощенія нисшее сословіе во всей церковной области какъ бы переродилось. Съ тѣхъ поръ не слышно объ убійствахъ; а гдѣ доходитъ до драки, одно провозглашеніе имени Папы заставляетъ противниковъ примиряться. Сверхъ сего римскому народу хорошо извѣстны всѣ непріятности и препятствія, которымъ Папа подвергается отъ окружающихъ его лицъ; и потому, при всякомъ случаѣ, изъявленіемъ своей преданности и любви, народъ хочетъ какъ бы облегчить его бремя. И потому то, среди обыкновенныхъ

strony Corso, czytano napis: *Onor e gloria a Pio IX, cui bastò un giorno per consolare i sudditi, maravigliare il mondo.* (Cześć i chwała Piusowi IX. któremu dość było jednego dnia, aby pocieszyć poddanych i zadziwić świat). Piérwszy brzask dnia 8, zastał już wszystkie okna, krużganki i siedzenia na ulicach, okryte kobiercami, uwieńczone wieńcami z kwiatów, i napełnione mnóstwem dam w świątecznych strojach, najwięcéj w kolorach Papiezkich: żółtym i białym. Wzdłuż całéj ulicy powiewały świąteczne chorągwie. Pomimo nadzwyczajnego natłoku, nie widziano nigdzie siły wojennéj, przeznaczonéj dla utrzymania porządku, który też w ciągu całéj uroczystości najmniéj nigdzie naruszonym nie był.

Około godz. 10-éj Papież wyjechał z pałacu na Monte-Cavallo, otoczony licznym orszakiem. Na czele jego jechał konno na białym mule, ubrany w fioletowéj sukni jedwabnéj, niosący krzyż, otoczony gwardyą Szwajcarską i szlachecką, mając za sobą oddział konnych dragonów. Tuż za niemi szedł złocisty powóz Papiezki, w którym siedział Pius IX, mając na przodzie dwóch Kardynałów: *Falconieri* i *Ferretti*, co dobrze na Rzymianach sprawiło wrażenie, gdyż obadwaj znani są jako szczérze Papieżowi życzliwi. Nie podobna opisać radości i zapału Rzymian, na widok ulubionego Władzcy, Ojca Kościoła i ludu swojego. Nieprzejrzana chmura wieńców i kwiatów sypała się ze wszystkich okien i uścielała ulicę; nieprzerwane okrzyki „*evviva!*" zagłuszały huk dział i dzwonów. Tym sposobem, w ciągłym tryumfie, Papież przebył zwolna ulicę, i nakoniec przez wiadomą bramę tryumfalną, udał się do bogato i wspaniale przyozdobionego kościoła N. P. *del Popolo*, gdzie Jego Świątobliwość assystował Mszy świętéj, i nakoniec w tymże samym porządku, i śród tychże uniesień i okrzyków ludu, powrócił do Kwirynału. Umówione wyprzężenie koni, zostało zaniechane z wyraźnego rozkazu Papieża. Orszak młodzieży, z oliwnemi rószczkami, niosący sztandar z napisem: „Sprawiedliwość i Pokój", poprzedzał powóz tak tam, jak i na powrót. Cały ogromny plac na Monte-Cavallo, za powrótem Papieża, zapełniony już był niezliczonemi tłumami ludu i wielką liczbą powozów. Za wejściem Papieża do pałacu, otworzono drzwi wielkiéj loży, rozpostarto na poręczach szkarłatny, złotem haftowany kobierzec, i położono złotem przetykane węzgłowie. Wkrótce ukazał się Ojciec św. w towarzystwie obu wspomnionych Kardynałów, i udzielił błogosławieństwo ludowi. Zwykłe poprzednie modlitwy były już rozpoczęte, a okrzyki nie uciszały się jeszcze. Ale Papież wzniósł tylko rękę i skinął, a w mgnieniu oka nastąpiła cisza tak, że każde słowo modlitwy słyszeć można było. Sto tysięcy ludzi jak jeden, upadło na kolana na placu, i nie było pewnie żadnego, coby się łzami skruchy i rozrzewnienia nie zalał. Papież sam był do łez wzruszony, i bliżéj stojący widzieli, że z trudnością potłumiał łkanie. Wieczorem całe miasto było równie oświecone jak wczoraj; cała noc przeszła również bezsennie, a przecież jak przedtém tak i teraz, w tak niezliczonéj massie ze wszech stron zebranego ludu, najmniejsza nigdzie kłótnia, najmniejszy nieporządek nie zaszedł. W ogólności jest to zadziwiające zjawisko, że od czasu ogłoszenia amnestyi, lud prosty w Rzymie i w całem Państwie Kościelném, zdaje się jakby przerodził. Nigdzie od tego czasu nie słychać o żadném morderstwie, a jeśli gdzie przyjdzie do kłótni, dość jest wspomnieć imie Papieża, aby ją natychmiast uśmierzyć. Prócz tego, lud Rzymski wie dobrze wszystkie przeciwności i przeszkody, jakich Pius IX z powodu bliżéj siebie otaczających doświadcza; i przeto przy każdém zdarzeniu, oznakami swego poświęcenia się i miłości, chce mu to niejako osłodzić. Ztąd też, w pośród zwyczajnych „*evviva*", kiedy między ludem przejeżdża, często słyszeć można okrzyki: „*Coragio! Santo Padre, coragio!* (śmiało! Ojcze święty, śmiało!)."

„*Evviva*,“ когда Его Святѣйшество проѣзжаетъ мимо народа, часто раздаются восклицанія: *Coragio! Santo Padre, coragio!*

Испанія.

Мадритъ, 16 *Сентября*.

Третьяго дня, палата депутатовъ наполнена была слушатетями, а кругомъ зданія, на площади, тѣснились многочисленныя толпы народа. Присутствующихъ на засѣданіи депутатовъ было слишкомъ 200 ч. По открытіи засѣданія, министры вошли въ парадныхъ мундирахъ, а г. Истурицъ прочелъ декретъ о бракосочетаніи Королевы и инфантины Луизы. При чтеніи сего, на галлереяхъ послышался ропотъ, и президентъ вынужденъ былъ пригласитъ къ порядку. Палата, выслушавъ министра, назначила адресную коммисію, но адресъ не былъ еще сегодня прочитанъ въ конгрессѣ.

— Члены сената приносили сегодня Королевѣ поздравленія, по случаю предстоящаго бракосочетанія Ея Величества и ея сестры. Президентъ сената прочелъ адресъ, содержащій въ себѣ полное одобреніе этихъ союзовъ. Адресъ палаты депутатовъ составленъ, говорятъ, въ такомъ же духѣ.

17 *Сентября*.

Конгресъ утвердилъ адресъ, безъ измѣненій. Статья о брачномъ союзѣ Королевы принята единогласно 179 присутствовавшими депутатами, а другая статья о бракосочетаніи инфантины Луизы 159 голосами противъ одного, потому что 19 депутатовъ устранились отъ балотировки.

— Англійскій посланникъ г-нъ Бульверъ сообщилъ министру иностранныхъ дѣлъ новую ноту въ сильнѣйшихъ противъ прежней выраженіяхъ, въ слѣдствіе чего г-нъ Истурицъ объявилъ на вчерашнемъ засѣданіи кортесовъ, что Испанское правительство прервало всѣ сношенія съ посланникомъ, пока онъ не получитъ новыхъ инструкцій. На томъ же самомъ засѣданіи г-нъ Кастро-и Ороско сообщилъ палатѣ, что онъ получилъ протестъ инфанта Дона Генрика противъ бракосочетанія Инфантины съ принцемъ Монпансьерскимъ, и что секретарь прочтетъ оный. Когда это было исполнено, г-нъ Истурицъ сказалъ: „Жалѣю, что документъ этотъ прочитанъ въ конгресѣ, и объявляю, что никто, какого бы онъ званія ни былъ, не можетъ противиться волѣ Королевы. Теперь пускай палата поступаетъ такъ, какъ признаетъ справедливымъ.“ Нѣсколько членовъ послѣ этихъ словъ министра, намѣревались говорить, но президентъ объявилъ, что не можетъ допустить дальнѣйшихъ преній по сему предмету. Конгресъ передалъ протестъ инфанта въ свою коммисію, а сенатъ вовсе не хотѣлъ принять онаго.

— Третьяго дня депутація отъ здѣшнихъ гражданъ поднесла Королевѣ прошеніе противъ бракосочетанія Инфантины, со множествомъ подписей.

— Въ то время какъ сенаторы, съ великолѣпіемъ, въ 86 каретахъ, ѣхали во дворецъ, съ поздравленіемъ къ Королевѣ, погребальный кортежъ, состоящій изъ 44 экипажей, загородилъ имъ дорогу. Обстоятельство сіе подало поводъ къ разнымъ предсказаніямъ въ журналахъ.

— Вчера получено извѣстіе, что англійская эскадра, подъ начальствомъ вице-адмирала, сэръ Вилльяма Гидепаркера, 11 с. м. пришла въ Кадиксъ; она состоитъ изъ линѣйныхъ кораблей: *Hibernia*, *San Vicente*, *Trafalgar*, *Queen*, *Vanguard*, *Rodney*, *Albion* и *Superbe*, изъ двухъ фрегатовъ и 4 пароходовъ. Командующій адмиралъ полагалъ пробыть въ Кадиксѣ только дня два.

Hiszpania.

Madryt, 16 *września*.

Onegdaj, Izba Deputowanych przepełniona była słuchaczami, liczne tłumy zalegały prócz tego plac przed pałacem. Deputowani zjechali się tak licznie, że na posiedzeniu znajdowało się ich przeszło dwiestu. Po otworzeniu posiedzenia, Ministrowie weszli w wielkich mundurach, a P. Isturiz odczytał dekret, zawiadamiający o zaślubinach Królowéj i Infantki Ludwiki. Przy odczytaniu tego ostatniego punktu, dał się słyszeć taki szmer na galeryi, że aż Prezes przywołać musiał do porządku. Izba wysłuchawszy Ministra, wyznaczyła kommissyą do adressu, który jednakże wczoraj jeszcze nie był Kongressowi odczytany.

— Senatorowie składali dziś Królowéj powińszowania z powodu podwójnego małżeństwa u dworu. Prezes Senatu odczytał adress, zawierający zupełne przychylenie się do tych związków, na który Królowa w uprzejmych wyrazach odpowiedziała. Adress Izby Deputowanych ma być skreślony w tymże samym duchu.

Dnia 17 *września*.

Kongress przyjął adress bez żadnéj zmiany. Paragraf o małżeństwie Królowéj uchwalony został jednomyślnie od 179 obecnych na posiedzeniu Deputowanych, drugi zaś, o zaślubinach Infantki otrzymał 159 głosów przeciw jednemu, gdyż 19 deputowanych uchyliło się od dania swych kresek.

— Poseł angielski, P. Bulwer, przesłał Ministrowi spraw zagranicznych nową notę, skreśloną w mocniejszych jeszcze wyrazach jak poprzedzające, w skutku czego, P. Isturiz oświadczył na wczorajszém posiedzeniu Kortezów, że rząd hiszpański zerwał wszelkie stosunki z rzeczonym Posłem, dopóki tenże nowych instrukcyi nie odbierze. Na témże samém posiedzeniu, P. Castro y Orozco zawiadomił Izbę, że otrzymał protestacyą Infanta Don Henryka, przeciw małżeństwu Infantki z Xięciem Montpensier, którą kazał Sekretarzowi odczytać. Gdy to nastąpiło, rzekł P. Isturiz: „Żałuję, że dokument ten odczytano w kongressie; oświadczam atoli, że nikt, jakiekolwiek mógłby zajmować stanowisko, nie ma prawa sprzeciwiać się woli Królowéj. Izba niech teraz czyni to, co za słuszne uważa.“ Kilku członków chciało po tych słowach Ministra zabierać głos, ale Prezes oświadczył, że nie może dozwolić dalszego roztrząsania tego przedmiotu. Kongress zatém odesłał protestacyą Infanta do swojéj kommissyi, a Senat wcale jéj przyjąć nie chciał.

— Onegdaj, deputacya od tutejszych obywateli podała Królowéj petycyą przeciw małżeństwu Infantki Ludwiki, opatrzoną licznemi podpisami.

— Kiedy wczoraj Senatorowie z wielkim przepychem, w 86 karetach, jechali do zamku, w celu złożenia Królowéj powińszowania, zatamował im drogę orszak pogrzebowy, udający się na cmentarz w 44 powozach. Okoliczność ta daje dziennikom powód do najsmutniejszych przepowiedni.

— Wczoraj otrzymaliśmy wiadomość, że flota angielska, zostająca pod dowództwem Wice-Admirała Sir Williama Hyde-Parker, zawinęła 11-go b. m., do Kadyxu. Flota rzeczona składa się z okrętów liniowych: Hibernia, San-Vicente, Trafalgar, Queen, Vanguard, Rodney, Albion i Superbe, tudzież z dwóch fregat i czterech parostatków. Wice-Admirał miał tylko parę dni w Kadyxie zabawić.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Гликсберга — Печ. позвол. 27-го Сентября 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.